

omdat de Geers opvattingen tot verscheidenen in de Nederlandse kringen in Londen doorgedrongen waren.

De stemming in die kringen sloot aan bij die van het Engelse volk, defaitistische centra zoals die zich rond Dijkhoorn en Welter alsmede onder de officieren in het Nederlands Legioen gevormd hadden, waren uitzonderingen – ook de kleine Nederlandse gemeenschap in Londen vond dus geen weerspiegeling meer in het kabinet. Ds. van Dorp, de predikant van de Nederlandse hervormde gemeente te Londen, zette elke zondagochtend in het fraaie, uit de 14de eeuw daterende kerkgebouw van *Austin Friars* aan een groot gehoor uiteen dat de beproeving van de oorlog met moed en vertrouwen doorstaan moest worden, en diezelfde opvatting bleek van meet af aan uit het Londense weekblad *Vrij Nederland* dat op 3 augustus begon te verschijnen 'als', zo schreef dr. M. van Blankenstein, die (niet geheel tot genoegen van het kabinet) tot hoofdredacteur benoemd was¹, 'een strijdblad . . ., strijdend voor de Nederlandse zaak en voor de zaak onzer Geallieerden' – de radiotoespraak die de koningin op 28 juli gehouden had ('een waarlijk koninklijke rede'), kreeg in dat eerste nummer een ereplaats, en er was van het defaitisme binnen het kabinet voldoende aan van Blankenstein bekend om hem er toe te brengen, de tegenstelling aan te stippen tussen de woorden van de koningin en alle 'opportunisme', 'kortzichtigheid' en 'wankelmoedigheid'.

Aan dat 'opportunisme', die 'kortzichtigheid' en die 'wankelmoedigheid' had zich van meet af aan vooral ook Michiels geërgerd, de Nederlandse

¹ Het initiatief tot de oprichting van *Vrij Nederland* was genomen door Pelt en een advertentie-acquisiteur van *De Telegraaf*, Willem Boas. Boas woonde in mei '40 in Parijs en had daar in mei en juni met steun van Nederlandse industriëlen plannen gemaakt om een Nederlands dagblad op te richten. Hij wendde zich, uit Frankrijk ontkomen, tot Pelt en deze, die meende dat een nieuw blad los moest staan van de regering en haar voorlichtingsdienst, verwees hem naar het bedrijfsleven: de *Unilever*, de 'Koninklijke'/*Shell*, Philips, grote scheepvaartmaatschappijen en Blijdensteins Bank die ook een vestiging in Londen had. Deze ondernemingen brachten £ 10 000 bijeen en uit hun midden werd een raad van commissarissen benoemd voor een *Netherland Publishing Company* die *Vrij Nederland* zou gaan uitgeven; als voorzitter van die raad trad Paul Rijkens op, voorzitter van de raad van beheer van de *Unilever*. Voor die raad stond vast dat van Blankenstein de redactionele leiding van het nieuwe weekblad diende te krijgen, maar vooral de Geer en van Kleffens (ook andere ministers!) hadden op deze tegen dat hij in Nederland nauw met de Britse *Secret Service* samengewerkt had en dat zulks aan de Duitsers bekend was: gevreesd werd dat het feit dat juist van Blankenstein de leiding zou krijgen van het enige in Londen verschijnende Nederlandse weekblad, door de Duitsers zou worden beschouwd als bewijs dat Nederland het met zijn neutraliteitspolitiek niet zo nauw had genomen; ook achtten verscheidene